

СЕФИТА

ул. "Оборище" № 1А, ет. 3, 1504 София
www.sefita.org, e-mail: office@sefita.org
тел.: 02 - 944 50 42, 857 50 91

Иск № 074 / 12.11.2014 г.

Екз. 1

ДО
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ
към ВСС
grajdanskisavet@vss.justice.bg

ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
vss@vss.justice.bg

ДО
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО
Г-н Христо Иванов
priemna@justice.government.bg

КОПИЕ: ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ –
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО В БЪЛГАРИЯ
COMM-REP-SOF@ec.europa.eu

ОТНОСНО: Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, публикувана на интернет сайта на Министерството на правосъдието;

Уважаеми колеги,
Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,
Уважаеми г-н Министър,
Уважаеми дами и господа,

Във връзка с предстоящото разглеждане на заседание на Гражданския съвет на актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, публикувана на интернет сайта на Министерството на правосъдието, бихме желали да споделим следното наше становище:

I. Общи положения

I. Предложената актуализирана стратегия е с общ пожелателен характер, от вида на тезиси, без конкретизация и въведени измерители за ефекта от нейно евентуално прилагане.

2. Не са посочени научни подходи и съответни методи за осъществяване на намеренията, заложи в актуализираната стратегия, което дефинира съществен демаркационен проблем.

3. Твърди се, че материалът представлява актуализация на вече осъществявана стратегия (от 2010 г.), но не се представят анализи и данни (не е отчетено) каква е реализацията до момента, както и какво се очаква да бъде постигнато и как то ще бъде измерено и установено.

3.1. Актуализацията касае широк кръг институции и лица (т. 2 от Механизъм за осигуряване прилагането на Стратегията и общественото участие), като не се пояснява и отчита наличието/отсъствието на сходство с вече извършвани от тях собствени стратегии и програми.

4. Твърди се, че актуализираната стратегия касае реформа на *съдебната система*, но още в предговора се уточнява, че общата ѝ цел (визия) е насочена „да надгради усилията за модернизация на *съдебната власт*“. В тази връзка основен недостатък на материала е отсъствието на структурен и функционален анализ на правосъдната ни система – участващи лица и взаимоотношения, в които се намират; в т.ч. лица, упражняващи публична власт; други лица, участващи в съдопроизводството; спомагателни, помощни и обслужващи структури и лица. Този недостатък е с хронично проявление (като изключим ПРБ) при пропускане от органи на съдебната власт.

5. Като цяло е осезаемо отсъствието във всички стратегически цели и специфичните им задачи на приложен емпиричен подход (наблюдение → индукция → дедукция → тестване → оценка, според модела на А. де Гроот).

II. В частност:

Тъй като Сдружението ни е с отношение към проблематиката, касаеща съдебното експертизиране, се спираме по-специално на изложеното в Стратегическа цел 4 (Модерна и ефективна наказателна политика)/Специфична цел 5 (Експертизи).

1. Таблицното представяне на плана за действие по специфична цел 5 (Експертизи) предвижда „разработване на пакет от промени в модела на експертизите“ (т. 4.5.1).

Излишно е да напомняме, че може да се променя нещо, което съществува в някакъв вид, а модел за съдебни експертизи последните десетилетия няма, няма и правила за извършване на съдебни експертизи¹, а още повече няма и концептуално виждане в Министерството на правосъдието за ролята и мястото на съдебната експертиза в правосъдната ни система².

2. Вероятно ще е новина за съставителите на актуализираната стратегия, че докато по много от показателите за темпове на подобрене на националната ни съдебна система сме на дъното на класациите, то по отношение на съдебните експертизи сме изобщо извън класациите.

На 09.10.2014 г. Европейската комисия за ефективност на правосъдието (CEPEJ) публикува оценителен доклад за функционирането на европейската правосъдна

¹ Решение № 11727/06.10.2014 г. на ВАС.
² писмо № 15-00-28/15.08.2012 г. на Министерство на правосъдието.

система. В доклада отделна глава е посветена на съдебното експертизиране (гл. 15, стр. 441 – 451), като са анализирани данни за всички европейски страни, не само за тези от ЕС.

България в повечето случаи, за разлика от държави като Молдова, Армения, Украйна, Черна гора и Албания, не е посочена с конкретни измерители в тази част от доклада. Т.е. според модела на де Гроот (т. 5 по-горе), ние все още даже не сме започнали наблюдението на тази подсистема на правосъдието ни.

3. Нееднократно сме отправяли конкретни предложения до Министерството на правосъдието за действия и мерки за подобряване на съдебното експертизиране – за съжаление без последствия (<http://www.sefita.org/page.php?n=20021&SiteID=181>).

4. Прочее непонятно е и защо в актуализираната стратегия проблематиката, касаеща съдебното експертизиране, е отнесена в Стратегическа цел 4 – Модерна и ефективна наказателна политика, като че в другите области на правото – гражданско, административно, търговско, данъчно и т.н., е отпаднала необходимостта от специални знания в съдебния процес.

III. И още:

1. Не одобряваме положението от актуализираната стратегия за разделяне на ВСС на две колелици - съдийска и прокурорска. Напомня ни на анекдота, че има предложение Министерството на транспорта да се раздели на „Министерство на отиването“ и „Министерство на връщането“.

Обратното - считаме за целесъобразно да действа интегриран междуведомствен орган за осъществяване на всеобхватна съдебна реформа, а не да се отдиференцират отделните направления и по този път да се нарушават функционални взаимовръзки.

2. Като лишена от целесъобразност и здрав разум приемаме формулираната специфична цел в актуализираната стратегия → за независима международна експертиза на състоянието на ПРБ (т. 4.3.1).

Ако съставителите на актуализираната стратегия по някаква причина не са се информирали и/или не знаят, то бихме могли да ги информираме, че в Прокуратурата се изпълнява план за действие и ускорени реформи, базиран на подробен и детайлно разработен функционален и структурен анализ (<http://www.prb.bg/main/bg/Information/4392/>).

Като критерий за неговата състоятелност и ясни измерители бихме съобщили, например, че на проведеното обсъждане в Гражданския съвет към ВСС по проблематиката, в кратък срок – в рамките на една седмица, беше изработен и представен от Прокуратурата писмен отчет за изпълнението на плана в заключителната му фаза, съдържащ качествени и цитови данни, индикиращи еднозначно постигнатите резултати.

IV. В заключение:

Считаме, че предложената от Министерството на правосъдието Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система нито по своята структура, нито по съдържание, представлява програма, която може да допринесе за реализация на прокламираните в нея цели.

Освен, че не съдържа елементи на научен подход за намиране на рационални решения в една проблемна област на обществените отношения у нас, като цяло е изпуснат от внимание основния акцент - „установяването на закони и институции, които позволяват на хора с различни възгледи да живеят заедно в мир“¹, а именно - гледната точка на потребителя на продукта от правораздаването.

Актуализираната стратегия създава впечатлението, че е списана да уреди вътрешноучрежденски и междуведомствени отношения и да преразпредели функционални зависимости.

По аргументите на гореизложеното ние не я подкрепяме и я приемаме като ненужно ангажираща обществен ресурс.

Надяваме се с настоящото да сме били полезни, и оставаме на разположение за допълнителна информация при необходимост,

За УС на СНЦ „СЕФИТА“:

Емилия А. Петрова –
Главен секретар

Настоящото изложение е разгледано и прието на заседание на УС на СНЦ „СЕФИТА“, проведено на 08.11.2014 г.